

delse mod Hypotekforeningerne, som stiller sig ganske uforstaaende overfor de Vanskeligheder, Stat og Kommune har. Her i København nægter de to Hypotekforeninger, vi har indenfor dette Omraade, nemlig Grundejernes Hypotekforening og Københavns Hypotekforening, Laan i store Byggeforetagender. De har Koncession, saa man kan ikke gaa andre Steder hen og laane, og de misbruger efter min Mening ganske deres Koncession paa den nævnte Maade. Jeg skal give et lille Eksempel fra min egen Virksomhed, som viser, hvor urimeligt det er, at de nægter Byggeforetagender Laan. Vi har et Byggeforetagende, der bevislig koster 3 853 000 Kr. eller op mod 4 Mill. Kr. I dette, som er velbygget i enhver Henseende, har man laant i første Prioritet 1 265 000 Kr. Men af dette Laan er de 150 000 Kr. garanterede af Københavns Kommune, og de 1 115 000 Kr. skal afdrages paa 10 Aar. Altsaa er det egentlige Laan, Kreditforeningen har givet, 1 Mill. Kr. Nu skulde man mene, at der efter et forholdsvis saa lille Laan, altsaa ikke stort mere end $\frac{1}{4}$ af, hvad Bygningen koster, maatte være Plads for store anden Prioritetslaan. Men fra den ene Hypotekforening fik man et skriftligt Svar, som gik ud paa, at man ikke efter saa stort et Kreditforeningslaan overhovedet vilde laane os noget. Vi gik saa til den anden, som efter lange Overvejelser kom til nøjagtig det samme Resultat. Og set i Belysning af et andet Forhold, jeg gerne vilde nævne her, ser det lidt underligt ud. Der er nemlig rettet et Angreb paa mig gennem Pressen af forhenværende Journalist Lundbeck, fordi jeg rettede nogle Behrejdelse mod den Forretning, der blev gjort af et Interessentskab. Der er blevet nedsat et Udvalg, saaledes som Journalist Lundbeck selv ønskede, og dette Udvalg vil i en nær Fremtid, formentlig i næste Uge, fremkomme offentlig med en Betænkning om hele dette Forhold. Ved de Undersøgelser, der i den Anledning har maattet gøres, fremkom der nogle interessante Oplysninger, som jeg i denne Forbindelse vil nævne. De viser nemlig, at lignende Kreditselskaber ser anderledes paa Landbygninger, end man ser paa Bybygninger. Og efter min Mening er det, som Kreditselskaberne paa Landet har foretaget sig, lige saa uforsvarligt som det, Kreditselskaberne her i Byen har foretaget sig. Det viser sig nemlig, at den omhandlede Ejendom derude, „Ragnasmindel“, som den hedder, er solgt i 1911 af den daværende Ejer for 310 000 Kr. Efter Købet

blev hele Besætningen, som bestod af 46 Malkekøer, frasolgt. Ikke desto mindre er denne, som jeg vil kalde den, afklædte Gaard blevet omprioriteret, og i første Prioritet gav Statsanstalten for Livsforsikring 115 000 Kr. I anden Prioritet gav Kreditkassen for Landejendomme i Østifterne et Laan paa 175 000. Derefter fik man i tredje Prioritet i Østifternes Landhypotekforening et Laan paa 200 000 Kr. og i Landmandsbanken ved Skadesløsbrev 58 000 Kr. foruden nogle Smaaprioriteter paa 5 000 Kr. Det vil sige, at denne Gaard er i offentlige Kreditselskaber prioriteret for omtrent det dobbelte af, hvad den er værd, og hvad den i alt Fald den Gang blev købt for. Det er, synes jeg, ganske uforsvarlige Laan at give, og saadanne Laan forlanger man ingenlunde i Bygninger i København. Man ønsker blot, at disse Selskaber ser saadan paa Tiden, som man maa se paa den, at Byggeriet koster mange flere Penge nu end tidligere, og at det offentlige ikke kan yde større Hjælp end højst nødvendigt, hvorfor disse Kreditselskaber har Pligt til at yde Laan indenfor Rimelighedens Grænser. Jeg holder disse to Ting op i Modsætning til hinanden, naar man i det ene Tilfælde udlaaner langt op over Skorstenspiben og i det andet Tilfælde ikke vil udlaane, fordi der er en Prioritet, som kun andrager ca. en Fjerdedel af det, Huset har kostet at bygge. I et Byggeforetagende som det, jeg nævnte før, hvor der er en første Prioritet paa 1 265 000 Kr., har man en Grundprioritet paa 70 000 Kr., og de Penge, som Byggherren selv ejer, er 150 000 Kr. Det er i alt 1 485 000 Kr. Der mangler altsaa i dette Byggeforetagende, som skal dækkes, og som kun kan dækkes af det offentlige, hvis det ikke skal gaa i Stykker, et Beløb paa 2 368 000 Kr. Nu vil jeg nok spørge Ministeriet: Hvor skal det Byggeforetagende gaa hen og hente de Penge? Haandværkerne har faaet dem, den Bank, som har ydet Byggelaan, har udbetalt dem, og det Byggelaan, som i Øjeblikket forrentes, forrentes med $8\frac{1}{2}$ pCt. Det vil altsaa sige, at for hver Dag, der gaar, hvor Banklaanet ikke kan indfries, paaføres der dette Foretagende en Udgift af flere Hundrede Kroner, og hvis der gaar ret mange Maaneder, vil det gaa galt. Det offentlige bliver altsaa nødt til at hjælpe de byggende. Kommunerne kan ikke. Saa maa Staten træde til, og derfor er det, jeg henstiller til Overvejelse, om der ikke fra Statens Side kan gøres noget for at skaffe Kommunerne Laan til en rimelig Pris, eller ogsaa, om der ikke direkte fra